

در گفت‌وگوی مدیرکل حفاظت محیط‌زیست سمنان با «پیام ما» مطرح شد

توران

زیستگاه بی‌پناه یوزها

۳

کارشناسان از زاویه جامعه‌شناسی، انسان‌شناسی و پزشکی به موضوع رحم جایگزین پرداختند

«مادری» در سایه قرارداد

شیرین احمدنیا؛ باید میان حق انتخاب زنان، حق تشکیل خانواده و جلوگیری از کالایی شدن بدن انسان تعادل برقرار کرد

خشیار بیگی: اگر قراردادهای رحم جایگزین در بستر نابرابری شکل بگیرند می‌توانند به کالایی شدن بدن انسان بینجامند

گزارش «پیام ما» از وضعیت حرفه‌ای زنان در ایران
نظارت از میراث جهانی هگمتانه بدون همراهی بازار و مردم
هگمتانه میان حریم و معیشت

۲۰

یادداشت

مسئولیت با کیست؟

محمد علی شهایی
ادکتری تخصصی سلامت در بلایا و فوریت‌ها

در جریان جنگ ۴۰ روزه، به‌ویژه پس از حمله به چند شرکت تولید دارو، بسته‌های بشردوستانه‌ای شامل اقلام دارویی از سوی ترکیه، هند، چین و چند کشور دیگر به جمعیت هلال‌احمر اهدا شد. این داروها از طریق شرکت‌سهالال دریافت و در برخی مراکز بیمارستانی کشور توزیع شد. خبری به دست من رسیده است که این داروها، به دلیل نداشتن کد تیتک (TTAC)، در مراکز بیمارستانی بلااستفاده باقی مانده‌اند. کد تیتک را سازمان غذا و دارو برای بررسی اصالت دارو و چندین موضوع مهم دیگر به کار می‌گیرد. اما به نظر می‌رسد که این داروها، برای استفاده در مراکز درمانی، به دلیل نداشتن کد تیتک، به دست من رسیده است. همچنین ثبت عوارض، قیمت‌گذاری و رسیدگی به مسائل حقوقی بعدی، امکان‌پذیر باشد.

گویا جمعیت هلال‌احمر این داروها را بدون هماهنگی با وزارت بهداشت توزیع کرده است. از آنجا که از نظر سیاسی، مقامات ارشد این دو نهاد، یعنی وزارت بهداشت و هلال‌احمر، در دو قطب و اردوگاه سیاسی متضاد قرار دارند، هماهنگی بین‌بخشی میان آن‌ها وجود ندارد. هماهنگی بین‌بخشی، یک اصل اساسی است که متأسفانه در کشور ما کمتر به آن توجه می‌شود و هر سازمان و دستگاهی مسیر خود را دنبال می‌کند.

در حوزه‌های بهداشتی و درمانی، این نبود هماهنگی برجسته‌تر است. من این وضعیت را ناشی از خودخواهی مدیران این ساختارها می‌دانم؛ وضعیتی که در سال‌های متدای، آسیب‌های سنگینی به این حوزه وارد کرده است. اگر مقالات پژوهشی مدیران این حوزه را بررسی کنید، خواهید دید که بسیاری از آن‌ها مملو از کلیواژه‌های Intersectoral Coordination Strategy (راهبرد هماهنگی بین‌بخشی) هستند؛ در حالی که به نظر می‌رسد در عمل، اعتقاد چندانی به اجرای آن ندارند، هرچند در مقالات خود بارها بر آن تأکید می‌کنند. یکی از اهداف این راهبرد، جلوگیری از

دوباره‌کاری، بهینه‌سازی منابع و افزایش رضایت‌مندی جامعه به‌عنوان ذی‌نفع اصلی این حوزه است؛ اما به نظر می‌رسد در ماجرای استفاده از این داروها، چنین رویکردی وجود نداشته است.

البته در بسیاری از بخش‌های کشور نیز شاهد شکل‌گیری دوقطبی‌های کاذب هستیم؛ به‌گونه‌ای که هیچ بخشی، بخش دیگر را به رسمیت نمی‌شناسد. حتی در برخی سازمان‌ها، میان دو معاونت نیز هماهنگی لازم وجود ندارد، چه برسد به دوسازمان مستقل.

آنچه در این ماجرا، دست‌کم بر اساس اطلاعات موجود، به نظر می‌رسد این است که احتمالاً هلال‌احمر قصد داشته با توزیع فوری داروها، برای خود اعتبار معنوی کسب کند و وزارت بهداشت نیز از این اقدام استقبال نکرده و کد تیتک را صادر نکرده است.

اگر با دقت به موضوع نگاه کنیم، درمی‌یابیم که در حوزه هماهنگی، با وضعیتی آشفته و ریشه‌دار روبه‌رو هستیم. گویا قرار نیست این فرهنگ نادرست و فرگرایانه، که اکتی برای زندگی جمعی است، اصلاح شود.

چرا نباید در دولتی که رئیس‌جمهورش پیش‌تر وزیر بهداشت بوده است، دو نهاد هلال‌احمر و وزارت بهداشت درباره موضوعی به این اهمیت، به اشتراک نظر ببینند و از اقدامات فرگرایانه پرهیز کنند؟

هلال‌احمر و وزارت بهداشت باید در برابر همه ذی‌نفعان و افکار عمومی پاسخ‌گو باشند و نمی‌توانند صرفاً یک‌پدیده را به کم‌کاری متهم کنند.

افکار عمومی، با توجه به نبود شفافیت کافی در ساختارهای اداری کشور، ممکن است این ناهماهنگی را چنین تفسیر کند که آیا افرادی یا شرکت‌هایی از بلااستفاده ماندن این داروها منتفع شده‌اند؟ در سرنوشتی که تعارض منافع در آن بارها محل بحث بوده است، چنین پرسش‌هایی دور از ذهن نیست. از همین رو، نمی‌توان صرفاً بر نبود هماهنگی تمرکز کرد.

ما دقیقاً نمی‌دانیم چه اتفاقی رخ داده است، اما انتظار می‌رود مسئولان هر دو مجموعه، هرچه سریع‌تر درباره این موضوع توضیح دهند. همچنین لازم است تدابیری اندیشیده شود تا پیش از رفع این اختلاف‌ها، تاریخ انقضای داروها به پایان نرسد.

خبر

افزایش هشدارها درباره شیوع تب کریمه - کنگو در فصل گرما

رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت اعلام کرد: براساس داده‌های نظام دیدهبانی، در سال ۱۴۰۴، ۴۹ مورد قطعی ابتلا به تب خونریزی‌دهنده کریمه-کنگو و پنج مورد مرگ ناشی از این بیماری در استان‌های هرمزگان، فارس، کرمان و اصفهان گزارش شده است.

قباد مرادی، رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت، درباره شیوع تب خونریزی‌دهنده کریمه-کنگو در کشور گفت: «تب خونریزی‌دهنده کریمه-کنگو یک بیماری ویروسی است که ویروس آن از طریق کتنه‌ها، به‌عنوان مخزن و ناقل بیماری، به انسان منتقل می‌شود. این بیماری در بیش از ۳۰ کشور جهان، به‌ویژه در مناطق گرمسیری و نیمه‌گرمسیری، از جمله کشورهای آسیای میانه، آفریقا و بخش‌هایی از اروپا، مشاهده شده است.» رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت ادامه داد: «در ایران، تب خونریزی‌دهنده کریمه-کنگو بیماری نادری است، اما به‌صورت بومی وجود دارد. مناطق آندمیک کشور، از جمله شمال استان خراسان رضوی، کرمان، سیستان و بلوچستان، یزد، فارس،

هرمزگان و برخی دیگر از استان‌های شرقی و جنوبی، به دلیل وجود کنه‌های ناقل و فعالیت‌های دامداری، در معرض خطر بیشتری قرار دارند.» وی اظهار کرد: «موارد ابتلا به تب خونریزی‌دهنده کریمه-کنگو در ایران، به‌ویژه در فصل‌های گرم سال که فعالیت کتنه‌ها بیشتر است، گزارش می‌شود. بر اساس داده‌های نظام دیدهبانی، در سال ۱۴۰۴، ۴۹ مورد قطعی ابتلا و پنج مورد مرگ ناشی از این بیماری در استان‌های هرمزگان، فارس، کرمان و اصفهان ثبت شده است.»

رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت درباره راه‌های پیشگیری از ابتلا به این بیماری نیز گفت: «مردم باید از خرید دام زنده یا محصولات دامی که خارج از نظارت شبکه دامپزشکی ذبح و عرضه می‌شوند، خودداری کنند. دام زنده باید از مراکز مجاز و تحت نظارت سازمان دامپزشکی خریداری شود. همچنین ذبح دام فقط در کشتارگاه‌های تحت نظارت شبکه دامپزشکی انجام شود و از ذبح دام در منازل و معابر عمومی به‌طور جدی پرهیز شود.»

روزنامه

سالنامه
۱۳۴۵۵ | یکشنبه ۴ مرداد ۱۴۰۵ | قیمت ۱۰ هزار تومان |
www.payamemai.ir

www.payamemai.ir

کارشناسان از زاویه جامعه‌شناسی، انسان‌شناسی و پزشکی به موضوع رحم جایگزین پرداختند

«مادری» در سایه قرارداد

خشیار بیگی: اگر قراردادهای رحم جایگزین در بستر نابرابری شکل بگیرند می‌توانند به کالایی شدن بدن انسان بینجامند

گزارش «پیام ما» از وضعیت حرفه‌ای زنان در ایران
نظارت از میراث جهانی هگمتانه بدون همراهی بازار و مردم
هگمتانه میان حریم و معیشت

یادداشت

چالش جدید جهانی، تاب‌آوری در برابر گرما

شهرها در جست‌وجوی سایه

اسولماز حسینیون
ادکتری تخصصی طراحی شهری و تاب‌آوری شهری

وقتی صحبت از مقابله با گرمای شهری به میان می‌آید، ذهن بیشتر ما بی‌درنگ به تصویری آشنا می‌رود: خیابانی سایه‌روشن، ردیفی از درختان کهنسال و هوایی که زیر برگ‌ها خنک‌تر از خیابان آفتاب‌زده است. این تصویر درست است، اما کامل نیست. درخت، ابزاری کند و پرهزینه برای مقابله با گرماست؛ ابزاری که به زمان، آب، خاک سالم و نگهداری مستمر نیاز دارد؛ منابعی که بسیاری از شهرهای جهان، به‌ویژه در مناطق خشک یا کم‌برخوردار، از آن‌ها بی‌بهره‌اند.

پرسش اصلی این است که شهری که نمی‌تواند تنها به درخت تکیه کند، چگونه می‌تواند سایه بیافریند؟ پاسخ در معماری و شهرسازی بومی نهفته است. در طول تاریخ، پیش از آنکه مهندسی سبز به اصطلاحی رایج تبدیل شود، معماران سنتی در اقلیم‌های گرم، به‌ویژه در ایران، با ابزارهایی کاملاً غیرزیستی سایه ایجاد می‌کردند: دیوارهای ضخیم، بادگیرها، سایبان‌ها، رواق‌ها و کوچه‌های باریک. این میراث امروز بار دیگر کشف شده است، اما این بار با مصالح مدرن و دانش مهندسی حرارتی.

شش رویکرد معماری برای ایجاد سایه

- سایبان‌های سبک و پارچه‌ای (Shade Sails and Canopies)
- سازه‌های پارچه‌ای کشیده، که معمولاً از پلی‌استر روکش‌دار یا PTFE ساخته می‌شوند، در مدت چند هفته نصب می‌شوند؛ در حالی که رشد یک درخت تا رسیدن به مرحله ایجاد سایه، به چند دهه زمان نیاز دارد. این سایبان‌ها سبک، قابل جابه‌جایی و اغلب نیمه‌شفاف هستند. آن‌ها به‌گونه‌ای طراحی می‌شوند که تابش مستقیم خورشید را مسدود کنند، اما نور پراکنده و جریان هوا را از خود عبور دهند. مهم‌ترین مزیت این سازه‌ها، انعطاف‌پذیری فصلی آن‌هاست؛ به‌گونه‌ای که می‌توان آن‌ها را جمع کرد، جابه‌جا کرد یا متناسب با زاویه تابش خورشید در فصل‌های مختلف تنظیم کرد.
- رواق‌ها و رواق‌بندی خیابانی (Arcades and Colonnades)
- رواق‌ها، یعنی مسیرهای پیاده‌سپوشیده در امتداد نمای ساختمان‌ها، از قدیمی‌ترین و مؤثرترین راهکارهای ایجاد سایه در شهرها هستند. برخلاف درخت که سایه آن با تغییر فصل و زاویه تابش خورشید جابه‌جا می‌شود، رواق‌ها در تمام ساعات روز سایه‌ای ثابت و قابل پیش‌بینی ایجاد می‌کنند. شهرهایی مانند بولونیا در ایتالیا یا کیلومترها رواق پیوسته و همچنین شهرهای تاریخی خاورمیانه با بازارهای سرپوشیده، نمونه‌های موفق این راهبرد هستند.
- نماهای دویپوسته و سایبان‌های مشبک (Double-Skin Façades and Mashrabiya)
- در نماهای دویپوسته، لایه‌ای مشبک یا پانلی با فاصله از دیوار

قطار «اینچه‌برون» پشت چراغ دولت

بخش خصوصی از ناهماهنگی گمرک استاندارد و مدیریت منطقه اینچه‌برون می‌گوید

۵

پساب در بورس کیفیت در ابهام

وزارت نیرو، معامله پساب را راهکاری برای تأمین مالی و مدیریت منابع آب می‌داند اما یک کارشناس منابع آب هشدار می‌دهد که نبود نظارت می‌تواند سلامت انسان را تهدید کند

۲

پرونده

در حسرت یک استعداد

نگاهی به فراز و فرود کارنامه بازیگری «اکبر عبدی»

چرا «اکبر عبدی» بازیگری دست‌نیافتنی در سینمای ایران بود؟

گشتن استعداد گشوده واستعداد گشوده

اکسری ولایی
منتقد سینما

قربانی بر سامانی سینما

محمد هاشمی
ادکتری فلسفه هنر و پژوهشگر سینما

۸

پس از آنکه کیفیت آب کانال، حدود چهار دهه پس از ممنوعیت شنا به دلیل آلودگی، بهبود یافت، این سکوی شناور فضایی برای استراحت، آفتاب‌گرفتن و گردهمایی شهروندان فراهم کرد. فضای این فضا از سطح آب و سایه سازه چوبی تأمین می‌شد، نه از تاج درختان.

یوشیارونسو کاموتو و تام‌گاتوا، طراحان این پروژه، آن را نمادی از ظرفیت رابطه متقابل میان رفتار انسان و رفتار آب در فضای شهری توصیف کردند. این پروژه نشان می‌دهد که چگونه یک مداخله موقت، سبک و کم‌هزینه می‌تواند با تلفیق سازه و آب، آسایش حرارتی و اجتماعی ایجاد کند.

۳ (سایه، نسیم، خنک): میدان بازار لوگرونو، اسپانیا

نمونه دوم، پروژه «سایه، نسیم، خنک» است که در جشنواره معماری کنسترتیکو ۲۰۲۶ در شهر لوگرونو اسپانیا برنده یکی از فراخوان‌های بین‌المللی این رویداد شد. این پروژه را گروه معماری شیلیایی، اسپانیایی «توف» طراحی کرده است؛ گروهی که تجربه زیستن و تحصیل در بیابان آتاکاما، با خشکی شدید، تابش فراوان خورشید و کمبود آب، نگاه آن‌ها به معماری اقلیمی را شکل داده است. این نصب شهری، آگاهانه از هرگونه شبیه‌سازی طبیعت یا باغ پرچین‌کرد و در عوض، سازه، مصالح و آب را در کنار یکدیگر قرار داد تا اقلیم خرد شهری را به‌طور فعال تغییر دهد. این پروژه با استفاده از سامانه‌ای ماژولار اقتصادی و مقیاس‌پذیر متشکل از پانل‌های چوبی مونتاژشونده و مه‌پاش‌های معلق، تابش مستقیم خورشید و دمای محسوس هوا را کاهش داد و فقایایی برای توقف، گفت‌وگو و تعامل اجتماعی در قلب شهر ایجاد کرد.

طراحان این پروژه تأکید کردند که هدف آن‌ها ارائه راه‌حلی نهایی برای گرمایش شهری نبوده، بلکه نشان دادن امکان تعدیل اقلیم با مداخلاتی برگشت‌پذیر کم‌هزینه و در دسترس است؛ رویکردی که آسایش حرارتی را به مسئله‌ای جمعی و قابل مشاهده در فضای عمومی تبدیل می‌کند. این دو نمونه، با وجود تفاوت در اقلیم، مقیاس و مصالح، یک اصل مشترک را نشان می‌دهند: سایه و خشکای شهری را می‌توان بدون اتکا به تاج درختان و از طریق ترکیب ساده سازه، آب و رفتار انسانی ایجاد کرد.

نکته مهم این است که هیچ‌یک از این راهکارها در تقابل با درخت‌کاری قرار ندارند، بلکه مکمل آن هستند. درخت همچنان مزایای بی‌بدیلی مانند تصفیه هوا، جذب دی‌اکسید کربن، تقویت زیست‌بوم شهری و ایجاد آرامش روانی دارد؛ مزایایی که هیچ سازه فلزی یا پارچه‌ای نمی‌تواند جایگزین آن شود. اما زمانی که آب، درخت، سایه‌ای مؤثر و پایدار ایجاد کنند. در نهایت، سایه یک حق عمومی است، نه صرفاً محصولی جانبی یا عنصری تزئینی. طراحی آگاهانه، چه با پارچه، چه با سنگ، چه با آب و چه با هندسه خیابان، می‌تواند زندگی روزمره ساکنان شهرهای گرم را به همان اندازه یک جنگل شهری، قابل تحمل‌تر و باکیفیت‌تر کند.

۴ باشگاه شناگران کانال، بروژ، بلژیک

در سال ۲۰۱۵ و هم‌زمان با برگزاری «دیواره سه‌سالانه هنر و معماری معاصر بروژ» پس از چند دهه وقفه، دفتر ژاپنی «آتلیه بو-وا» استودیوی بلژیکی «درتین ۱۳» سازه‌ای موقت و چوبی در امتداد یکی از کانال‌های تاریخی این شهر طراحی کردند. این سازه که «باشگاه شناگران کانال» نام گرفت، سکویی شناور از جنس چوب بود که در محل تلاقی دو کانال شهری روی پانتون‌ها قرار می‌گرفت. ویژگی مهم این پروژه آن بود که بر کاشت درخت یا توسعه فضای سبز تکیه نداشت، بلکه رابطه انسان و آب را در فضای شهری بازتعریف می‌کرد.

انرژی

ورود پساب به بورس انرژی، پریش‌هایی درباره کیفیت و سازوکار نظارت بر آن ایجاد کرده است

پساب در بورس، کیفیت در ابهام

وزارت نیرو، معامله پساب راراهکاری برای تأمین مالی و مدیریت منابع آب می‌داند، اما یک کارشناس منابع آب هشدار می‌دهد که نبود نظارت بر کیفیت آن می‌تواند محیط‌زیست و سلامت انسان را تهدید کند

نخستین معامله فروش پساب در بورس انرژی ایران، پس از ماه‌ها برنامه‌ریزی و تدوین دستورالعمل‌های وزارت نیرو، سرانجام انجام شد؛ اقدامی که به گفته متولیان آن با هدف پایداری منابع آب، تأمین مالی طرح‌های بازچرخانی، ایجاد شفافیت در معاملات و تقویت عدالت در تأمین آب دنبال می‌شود. با این حال، برخی کارشناسان نسبت به پیامدهای این روند هشدار می‌دهند. «تورج فتحی»، کارشناس منابع آب، معتقد است فروش و جابه‌جایی پساب بدون نظارت دقیق سازمان حفاظت محیط‌زیست و کنترل مستمر استانداردهای کیفی، می‌تواند به آلودگی محیط‌زیست و بروز بیماری برای انسان منجر شود.

سی‌ام تیرماه، برای نخستین‌بار پساب در بورس انرژی ایران مورد معامله قرار گرفت. مدیریت ارتباطات بورس انرژی ایران در این‌باره اعلام کرد که در پی عرضه ۲۰ هزار مترمکعب پساب تصفیه‌خانه فاضلاب شهری شرکت آب و فاضلاب تهران از مبدأ شوکر قدس، ۳۰ هزار مترمکعب از حجم عرضه‌شده مورد معامله قرار گرفت. بنا بر این گزارش، قیمت هر مترمکعب پساب ۶۵۵ هزار و ۱۹۴ ریال بوده است که ارزش

آب و فاضلاب کشور و در اجرای بند «ت» ماده ۳۸ قانون برنامه پنج‌ساله هفتم توسعه تدوین شده است، بازار «گواهی سپرده آب» در بورس انرژی راه‌اندازی شد تا امکان سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بازچرخانی و تصفیه فاضلاب فراهم شود. از مهم‌ترین اهداف این طرح، پایداری منابع، عدالت در تأمین آب، تأمین مالی مستقیم احداث تصفیه‌خانه‌ها و ایجاد فضای شفاف و رقابتی در تبادلات عنوان شده است.

بر اساس این دستورالعمل، مبادلات با استفاده از تابلوی بورس انرژی و با رعایت مقررات گواهی‌های سپرده و ظرفیت انجام می‌شود و قابلیت تسویه با مصارف نهایی صنایع و بهره‌برداران را دارد. شرکت‌های دارای مجوز تصفیه آب موظف هستند معادل میزان تولید خود درخواست صدور گواهی کنند تا در بانک آب کشور ثبت و سپس در بورس عرضه شود. همچنین متقاضیان انشعاب فاضلاب باید گواهی ظرفیت رازز بورس خریداری کنند.

❖ خرید پساب، پاسخ‌گوی نیاز فوری صنایع

همچنین پیش از آن، ایرنا در تاریخ ۱۵ مرداد ۱۴۰۴، در گزارشی از نشست روابط عمومی شرکت آب و فاضلاب منطقه ۶ تهران، از عرضه اوراق گواهی سپرده پساب در بورس انرژی خبر داده بود. در آن نشست، «حسین اکبریان»، مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب منطقه ۶ تهران، این اقدام را نقطه عطفی در تأمین پایدار آب صنایع کشور دانست که باعث جذب سرمایه‌گذاران شده و راهکارهایی اثربخش برای مقابله با بحران آب و توسعه زیرساخت‌های آبی فراهم می‌گیرد.

او در این نشست گفت: «خرید پساب، علاوه بر پاسخ به نیاز فوری صنایع، نوعی سرمایه‌گذاری پایداری و راهبردی برای آینده کشور به شمار می‌رود. در حال حاضر حدود ۷۰ درصد آب مصرفی شهر تهران به فاضلاب تبدیل می‌شود و با تأمین منابع مالی از طریق این اوراق، می‌توان این حجم بیه‌پساب استاندارد و قابل استفاده مجدد تبدیل کرد.»

او ادامه داد: «عرضه اوراق گواهی سپرده پساب، ضمن افزایش بهره‌وری منابع آب، موجب توسعه زیرساخت‌های آب و فاضلاب، حفاظت از محیط‌زیست و جذب سرمایه‌های خرد و کلان در این بخش می‌شود.»

اما «تورج فتحی»، کارشناس منابع آب و محیط‌زیست، نظر دیگری دارد و به «پیام ما» توضیح می‌دهد: «طبق اساسنامه شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور و شرکت‌های ان منطقه‌ای کشور وظیفه شرکت‌های آب و فاضلاب، اجرای شبکه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب است. وظیفه شرکت‌های آب منطقه‌ای نیز تحویل گرفتن خروجی و برنامه‌ریزی برای کاربری‌های مختلف آن است. آن‌ها می‌توانند بخشی از این پساب را بفروشند یا با شرکت‌های دیگر قرارداد ببندند. البته در بعضی مواقع، نه شرکت‌های آب منطقه‌ای و نه شرکت‌های آب و فاضلاب، به‌درستی به وظیفه خود عمل نمی‌کنند.»

❖ در فروش پساب به سلامت آن توجه نمی‌شود

او برای توصیف نگرانی خود از معاملات پساب، مثالی این‌بار به می‌زند و می‌گوید: «دو تا سه سال پیش، آبفای شهرستان شهربار تصمیم گرفت خروجی تصفیه‌خانه خود را برای آبیاری فضای سبز به استخدام آزادی بفروشد. در آن

زمان، هر دو طرف تصور می‌کردند که فاضلاب تصفیه‌شده، استانداردهای بهداشتی لازم را دارد. بنابراین قرار شد این پساب با تانکر به استادیوم آزادی منتقل شود. اما متأسفانه تصفیه‌خانه مزبور به‌درستی کار نمی‌کرد و آب منتقل‌شده دارای آلودگی بالای میکروبی بود. پس از چهار تا پنج هفته آبیاری چمن‌ها یا آب آن، تمام چمن‌ها سوخت و از بین رفت.» فتحی از اینکه نه تنها چمن‌ها سوخت، بلکه کارگران نیز به بیماری مبتلا شدند، می‌گوید: «متأسفانه به‌خاطر این موضوع، کارگرانی هم که با آن آب تماس داشتند و با آن کار می‌کردند، دچار اسهال خونی و بیماری‌های گوارشی شدند. حتی دریاچه‌ای که پشت استادیوم آزادی قرار دارد نیز به عوامل میکروبی آلوده شد و هنوز هم هیچ پروژه پاکسازی‌ای برای آن تعریف نشده است.»

به گفته او، در این‌گونه معاملات، جنبه‌های محیط‌زیستی نادیده گرفته می‌شود و به همین دلیل، چنین عواقبی نیز قابل پیش‌بینی است. «در ضوابط محیط‌زیستی موجود، اساساً انتقال فاضلاب با تانکر ممنوع است. اما وقتی بین شرکت‌های آب و فاضلاب و متقاضی قرارداد امضا می‌شود، چنین مشکلاتی به وجود می‌آید. چون در قراردادها، به‌جز احجام مورد مبادله، به کیفیت و محتوای فاضلاب که باید تانکر به تانکر کنترل و بررسی شود، توجهی نمی‌شود. این به آن معناست که فاضلاب آلوده از یک نقطه به بخش‌های مختلف و میان متقاضیان متنوع توزیع می‌شود. همچنین اینکه پساب قرار است در کجا و برای چه کاربری‌ای استفاده شود، مورد توجه قرار نمی‌گیرد.»

❖ نظارتی بر کیفیت پساب وجود ندارد

این کارشناس منابع آب از رویه غلط وزارت نیرو می‌گوید: «در وزارت نیرو از اصطلاحی به اسم آب‌های نامتعارف استفاده می‌شود که البته پساب هم جزو آن است. وزارت نیرو، طبق برنامه‌های سنوات گذشته و با توجه به قانونی بودن این موضوع، هیچ مشکلی برای فروش این آب ندارد. برای همین، وقتی می‌خواهد این پساب را بفروشد، توجهی به سلامت آب نمی‌شود و آلودگی‌ها اجتناب‌ناپذیر خواهند بود. البته هر بار که سازمان حفاظت محیط‌زیست گزارشی درباره این موضوع دریافت کرده، آن را از طریق محاکم قضایی پیگیری کرده و تا جایی که توانسته، جلوی آن را گرفته است. پساب، چه به‌درستی تصفیه شده باشد و چه نادرست، نباید به‌وسیله تانکر پخش و جابه‌جا شود. این کار، علی‌الاول، معنی ندارد، اما اگر نظارتی بر آن نباشد، که در ۹۰ درصد مواقع نیست، مشکلاتی ایجاد می‌کند.»

او درباره جابه‌جایی پساب با روشی غیر از تانکر توضیح می‌دهد: «فرض کنید قرار است فاضلاب تصفیه‌خانه شهید رجایی به زمین‌های کشاورزی ورامین منتقل شود. این طرح باید از ابتدا به‌گونه‌ای پیش‌بینی شود که انتقال از طریق لوله‌کشی و کانال‌ها انجام گیرد، نه به‌وسیله تانکر زیرخروجی این پساب به سنسورهایی متصل است که به‌صورت بخطر (آلایند) آن را پایش کرده و استانداردهای آن را بررسی می‌کنند. در واقع، این موضوع از ابتدا اعلام شده و به‌موافقت سازمان حفاظت محیط‌زیست نیز رسیده است؛ به همین دلیل، مشکل آلودگی برای آن پیش نخواهد آمد.»

آغاز طراحی سامانه تصفیه شیرابه مجتمع «آرادکوه» مدیرعامل سازمان مدیریت پسماند شهرداری تهران از انعقاد قرارداد طراحی تصفیه‌خانه مدرن شیرابه میان برنامه عمران ملل متحد (UNDP) و شرکت تخصصی یونانی «D-Waste» خبر داد. ارزش این قرارداد ۵۵ هزار دلار است و به درخواست سازمان مدیریت پسماند شهرداری تهران منعقد شده است. به گزارش ایسنا، محسن قضاثلو با اشاره به تلاش‌های انجام‌شده برای گسترش همکاری با برنامه عمران ملل متحد گفت: «قرارداد طراحی تصفیه‌خانه مدرن شیرابه به ارزش ۵۵ هزار دلار میان برنامه عمران ملل متحد و شرکت D-Waste یونان امضا شد.» او افزود: «این قرارداد با هدف استفاده از دانش فنی و تجربه‌های بین‌المللی در طراحی سامانه‌های پیشرفته تصفیه شیرابه منعقد شده است. شرکت D-Waste، یکی از شرکت‌های شناخته‌شده اروپایی در حوزه مدیریت پسماند، پروژه‌های زیست‌محیطی و اقتصاد چرخشی، مسئولیت انجام مطالعات تخصصی، طراحی مفهومی و ارائه راهکارهای فنی و مهندسی را بر عهده دارد.» قضاثلو ادامه داد: «شرکت D-Waste یونان سابقه همکاری با نهادهای بین‌المللی، دولت‌ها و شهرداری‌های کشورهای مختلف را دارد. این شرکت فناوری‌های روز دنیا را برای طراحی سامانه‌ای کارآمد و منطبق با استانداردهای بین‌المللی در اختیار پروژه قرار می‌دهد.» به گفته او، اجرای این قرارداد زمینه کاهش آلودگی منابع آب و خاک، بهبود شاخص‌های زیست‌محیطی و افزایش بهره‌وری در مدیریت شیرابه مجتمع آرادکوه را فراهم می‌کند. بر اساس گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان مدیریت پسماند شهرداری تهران، قضاثلو گفت: «این همکاری علاوه بر انتقال دانش فنی، بستر جذب سرمایه‌گذاری و اجرای پروژه‌های زیست‌محیطی آینده در پایتخت را نیز فراهم می‌کند. این طرح به‌عنوان نقشه راه یکی از مهم‌ترین پروژه‌های زیست‌محیطی حوزه مدیریت پسماند، به تحقق اهداف توسعه پایدار شهر تهران کمک می‌کند.»
--

نوبت دوم	سازمان ثبت‌استاد و املاک کشور
	حوزه ثبت ملک ماسال از اداره ثبت‌استاد و املاک شهرستان ماسال به: اداره ارشاد اسلامی شهرستان ماسال هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی برابر رای شماره ۱۴۰۵/۳۰۳۱۲۰۴۰۳۰۳۱۲ مورخ ۱۴۰۵/۰۳/۱۹ هیات اول / دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبت ملک ماسال تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای / خانم علی اکبر کوهی فرزند شهروان بشماره شناسنامه ۰۳۷۰۸۵۰۵۴۱ صادره از قم درشش دانگ یک قطعه زمین به مساحت ۳۰ متر مربع مشتمل بر بنای احداثی پلاک فرعی ۳۲۸۴ از اصلی ۲ بخش ۲۶ گیلان واقع در لویه سر ماسال خریداری از مالک رسمی و... محرز گردیده است. لذا به‌منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی‌که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. تاریخ انتشار اول: ۱۴۰۵/۰۴/۲۰ – تاریخ انتشار دوم: ۱۴۰۵/۰۵/۰۴ یداله شهبازی چلمه سرا سرپرست اداره ثبت‌استاد و املاک ماسال از طرف صائمه امجدی شناسه آگهی: ۲۲۲۳۳۱۸۰ م الف: ۹۳۴

نوبت دوم	سازمان ثبت‌استاد و املاک کشور
	حوزه ثبت ملک ماسال از اداره ثبت‌استاد و املاک شهرستان ماسال به: اداره ارشاد اسلامی شهرستان ماسال هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی برابر رای شماره ۱۴۰۵/۰۳۰۳۱۲۰۴۰۳۰۳۱۲ مورخ ۱۴۰۵/۰۳/۱۹ هیات اول / دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک ماسال تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای / خانم علی اکبر کوهی فرزند شهروان بشماره شناسنامه ۰۳۷۰۸۵۰۵۴۱ صادره از قم درشش دانگ یک قطعه زمین به مساحت ۳۰ متر مربع مشتمل بر بنای احداثی پلاک فرعی ۳۲۸۴ از اصلی ۲ بخش ۲۶ گیلان واقع در لویه سر ماسال خریداری از مالک رسمی و... محرز گردیده است. لذا به‌منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی‌که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. تاریخ انتشار اول: ۱۴۰۵/۰۴/۲۰ – تاریخ انتشار دوم: ۱۴۰۵/۰۵/۰۴ یداله شهبازی چلمه سرا سرپرست اداره ثبت‌استاد و املاک ماسال از طرف صائمه امجدی شناسه آگهی: ۲۲۲۳۳۱۹۰ م الف: ۹۳۷

نوبت دوم	سازمان ثبت‌استاد و املاک کشور
	حوزه ثبت ملک ماسال از اداره ثبت‌استاد و املاک شهرستان ماسال به: اداره ارشاد اسلامی شهرستان ماسال هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی برابر رای شماره ۱۴۰۵/۰۳۰۳۱۲۰۴۰۳۰۳۱۲ مورخ ۱۴۰۵/۰۳/۱۹ هیات اول / دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک ماسال تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای / خانم حمیده داریوشی فرزند مرتضی بشماره شناسنامه ۱۱۶۸ صادره از اصفهان در یک‌دانگ ششاع از شش دانگ یک قطعه زمین به مساحت ۷۸/۱۳ مترمربع مشتمل بر ابناری پلاک فرعی ۳۳۱ از اصلی ۱۱ مفروز از پلاک فرعی ۲۸ از اصلی ۱۱ واقع درمهدیان محله بخش ۲۶ گیلان خریداری از مالک رسمی و... محرز گردیده است. لذا به‌منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی‌که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. تاریخ انتشار اول: ۱۴۰۵/۰۴/۲۰ – تاریخ انتشار دوم: ۱۴۰۵/۰۵/۰۴ یداله شهبازی چلمه سرا – سرپرست اداره ثبت‌استاد و املاک ماسال از طرف صائمه امجدی – شناسه آگهی: ۲۲۲۳۱۵۰ م الف: ۹۳۱

نوبت دوم	سازمان ثبت‌استاد و املاک کشور
	حوزه ثبت ملک ماسال از اداره ثبت‌استاد و املاک استان گیلان هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی برابر رای شماره ۱۴۰۵/۰۳۰۳۱۲۰۴۰۳۰۳۱۲ مورخ ۱۴۰۵/۰۳/۲۳ هیات اول / دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک ماسال تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای ابوالقاسم بورقاسم برزنددانی فرزند غلامحسین بشماره شناسنامه ۳ صادره از شفت در شش‌دانگ یکقطعه زمین بشیلازی را به مساحت ۵/۹۷۳ مترمربع پلاک فرعی ۹۹۶ از ۵۵ اصلی مفروز و مجزی شده از پلاک ۳۲۲. فرعی از ۵۵ اصلی بخش ۳۲۸ گیلان. واقع در قریه شهاخال خریداری از مالک آقای محمدصادق حسینی (زارع صاحب نسب) محرز گردیده است. لذا به‌منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی‌که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۵/۰۴/۲۰ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۵/۰۵/۰۴ نعمت ذوقی رئیس ثبت‌استاد و املاک شناسه آگهی: ۲۲۲۲۹۰۵ م الف: ۸۷۸

نوبت اول	سازمان ثبت‌استاد و املاک کشور
	حوزه ثبت ملک ماسال از اداره ثبت‌استاد و املاک استان قزوین هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی برابر رای شماره ۱۴۰۵/۰۳۰۳۱۲۰۴۰۳۰۳۱۲ مورخ ۱۴۰۵/۰۳/۲۳ هیات اول / دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک منطقه دو قزوین تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای مهدی محمدی والا به شناسنامه شماره ۴۳۱۳۱۳۱۳۱۳۲ کدملی ۴۳۱۰۳۱۳۱۳۲ صادره از قزوین فرزند محمود در شش‌دانگ یک قطعه زمین مزروعی با کاربری باغ با حفظ حقوق احتمالی حرائم به مساحت ۱۱۲ متر مربع پلاک شماره ۲۸ اصلی واقع در قزوین بخش ۵ حوزه ثبت ملک منطقه دو قزوین خریداری مع‌الواسطه از کاظم نصری تأکید و محرز گردیده است. لذا به‌منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی‌که اشخاصی نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۵/۰۵/۰۴ – تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۵/۰۵/۱۹ صمد قدیم آبادی – رئیس ثبت‌استاد و املاک شناسه آگهی: ۲۲۳۴۳۳۳

مدیرکل حفاظت محیط‌زیست استان سمنان در گفت‌وگو با «پیام ما» چالش‌های پیش روی حفاظت از

«پارک ملی توران» را شرح داد

توران؛ زیستگاه بی‌پناه یوزها

بحث زنده‌گیری یوز، به‌ویژه یوز نر از طبیعت، باید با بررسی، مطالعه و تصمیم جمعی انجام شود

درباره موضوعاتی از این دست، پس از برگزاری جلسات کارشناسی، تصمیم نهایی در کمیته ملی یوز

گرفته می‌شود و قائم به تصمیم یک فرد، اعم از مدیرکل استان یا دیگران، نیست

انجمن یوزپلنگ ایرانی [۱]

فاطمه باباخانی ا

روزنامه نگار

۱ **باتوجه به اینکه اصلی‌ترین زیستگاه زادروز یوزآسیایی در پارک ملی توران قرار دارد، مهم‌ترین برنامه‌ها و اولویت‌های شما برای حفاظت از این گونه چیست؟**

موضوع یوز در استان سمنان سه مسئله اصلی دارد. مهم‌ترین مسئله، زیستگاه و تعارضات موجود در آن است. خشکسالی و تغییر اقلیم تأثیر زیادی بر اکوسیستم منطقه گذاشته و طبیعتاً زیست یوز را نیز تحت تأثیر خود قرار داده است.

مسئله دیگر به چرای دام و حضور سگ‌های گله بومی‌گردد. در سال‌های گذشته اقداماتی برای خرید سامانه‌های عRFی و رفع تعارضات در زیستگاه‌های حساس انجام شده است، اما این اقدامات کافی نبوده‌اند. بنابراین، یکی از راهبردهای ما پیگیری رفع تعارضات ناشی از چرای مفرد دام و حضور سگ‌های گله در زیستگاه‌های یوز است.

چرای شتر در زیستگاه‌های حساس یوز از دیگر چالش‌های ما در پارک ملی توران است. شترها از منابع آب بسیار محدود منطقه استفاده می‌کنند و با تأثیر بر پوشش گیاهی، می‌توانند بر جمعیت طعمه‌های یوز از جمله نشخوارکنندگان کوچک و جوندگانی مانند خرگوش، اثر منفی بگذارند. حضور شتر همچنین می‌تواند شدت کانون‌های مولد گردوغبار و فرسایش بادی را افزایش دهد و اکوسیستم را تحت تأثیر قرار دهد.

معدن‌کاری نیز در برخی نقاط، به‌صورت محدود و نقطه‌ای، وجود دارد. در کنار آن، تخلفات شکار غیرقانونی نیز به‌صورت حداقلی اتفاق می‌افتد، اما شدت آن مانند برخی مناطق دیگر نیست. کاهش جمعیت نشخوارکنندگان وحشی، به‌ویژه جیبرو آهودر توران، نیز بسیار نگران‌کننده است.

در سال گذشته، در سرشماری توران ۳۷ فرد جیبر ثبت شد. برای رفع این مشکل، در اقدامی که ادارکل انجام داد، ۳۵ فرد جیبر از پارک ملی کویر به پارک ملی توران منتقل شد. این اقدام می‌تواند هم به تأمین طعمه یوز کمک کند و هم جمعیت جیبر را که در آستانه انقراض محلی قرار دارد، ترمیم کند. البته این اقدام کافی نیست و امسال نیز برنامه داریم تعداد دیگری جیبر جابه‌جا کنیم. جمعیت آهودر توران نیز مناسب نیست و کمتر از ۲۵۰ فرد برآورد شده است. وضعیت قوچ و میش و کل و بز نیز در این محدوده اندک است و اگر اقدام عاجلی انجام نشود، می‌تواند روند انقراض یوز را تسریع کند.

ا | خبر |

دیوار مرزی ترامپ؛ تهدیدی برای نابودی

یک شگفتی زیستی

ایپام ما اگره‌های محیط‌زیستی درباره طرح‌هایی که یک چشمه بیابانی را تهدید می‌کنند، هشدار داده‌اند؛ چشمه‌ای که زیستگاه ماهی‌ها و لاک‌پشت‌های نادر است و برای مردم «اودهام» تقدس دارد.

چشمه‌های «کویتا‌اکیتو» در جنوب‌غربی آریزونا، یکی از شگفتی‌های زیستی بی‌همتای جهان توصیف شده‌اند. این چشمه‌ها واحه‌ای در پهنه وسیع صحرای سونوران و در امتداد مرز آمریکا و مکزیک هستند و برای مردم «اودهام» که آن را «آل وایپا» می‌نامند، مکانی مقدس به‌شمار می‌روند.

آب در اینجا از یک سفره آب زیرزمینی در دامنه تپهای بیرون می‌زند، در امتداد یک کانال بتنی کوتاه جریان می‌یابد و در نهایت در برکه‌ای جمع می‌شود. این برکه زیستگاه ماهی «پوپ‌فیش سنونپتا» است؛ ماهی‌های کوچک و تفره‌ای‌رنگی با آرواره‌هایی روبه بالا.

در کانال آب نیز حلزون‌های کوچکی به اندازه دانه‌های چیا زندگی می‌کنند که به آن‌ها «اسپرینگ‌اسیل» گفته می‌شود. این دو گونه در طبیعت، در هیچ نقطه دیگری از جهان یافت نمی‌شوند.

این منطقه همچنین تنها زیستگاه «لاک‌پشت گلی سنونپتا» در آمریکاست؛ خزنده‌ای با لاک‌ی گنبدی‌شکل که می‌تواند در میان منابع بسیار محدود آب در بیابان زنده بماند.

۲ **برای رفع این چالش‌ها چه کردید؟**

سال گذشته یکی از مهم‌ترین اقدامات در حوزه زیستگاه، استفاده از هشت نیروی جامعه محلی برای مدیریت و کنترل ورود شتر به زیستگاه‌های حساس بود که تا حدی مؤثر واقع شد. در زمینه رفع تعارض چرای دام نیز به دلیل کمبود اعتبارات، در سال گذشته و امسال نتوانستیم اعتبار قابل قبولی اختصاص دهیم و پیگیر ساماندهی این موضوع هستیم.

در مدیریت منابع آب، در نقاطی که بحران شدید بوده است، آبرسانی سیار انجام داده‌ایم تا گونه‌های جانوری کمتر آسیب ببینند. همچنین به دنبال استفاده از ظرفیت سامانه‌های سطوح آگیر باران هستیم، اما این کار نیازمند مطالعات پایه است تا مداخلات با پشتوانه علمی انجام‌شود و آثار سوء نداشته باشد. ترمیم چاه‌های آبی موجود و مرمت و تعمیر لثمبه‌های بادی نیز از دیگر اقداماتی بوده که انجام شده است.

روافعی سه‌راهبرداصلی مادر استان سمنان، حفاظت وترمیم زیستگاه، ایمن‌سازی جاده و ارتقای مرکز تحقیقات و تکثیر یوز آسیایی است. تلاش می‌کنیم برای تأمین منابع مالی و ظرفیت‌سازی در این سه حوزه اقدام کنیم.

۳ **در سال‌های اخیر همواره بحث دوگانه «حفاظت از زیستگاه» و «تکثیر در اسارت» مطرح بوده است. بسیاری از کارشناسان معتقدند اولویت باید حفاظت از زیستگاه باشد و مدیران سازمان حفاظت محیط‌زیست نیز بر همین موضوع تأکید کرده‌اند. اما با توجه به محدودیت‌هایی که حفاظتگران برای حضور در زیستگاه دارند، چگونه می‌توان از حفاظت استاندارد و مؤثر زیستگاه سخن گفت؟ آیا امکانات و ظرفیت فعلی محیط‌بانان برای این مأموریت کافی است؟**

حفاظت از زیستگاه هیچ‌گاه اولویت خود را از دست نداده است. بیش از ۹۰ درصد منابع مالی ما در حوزه زیستگاه و جاده هزینه می‌شود و کمتر از ۷ درصد به موضوع تکثیر اختصاص دارد. بخش عمده هزینه‌های مرکز تحقیقات و تکثیر نیز از محل مسئولیت اجتماعی واحدهای صنعتی و خدماتی تأمین شده‌است.

در حوزه تکثیر راهبرد ما حرکت به سمت تکثیر در شرایط نیمه‌طبیعی یا فراجمعیت است، زیرا تجربه کشورهای دیگر نشان داده‌است که بازدهی تکثیر در شرایط نیمه‌طبیعی بسیار

محیط‌زیست

این مشکل در تمام مناطق تحت مدیریت استان سمنان، از پارک ملی کویر و توران گرفته تا پرور، تپال، خنار، جنگل ابر و خوش‌بیلاق، وجود دارد. علاوه بر کمبود محیط‌بان، ستاد ادارکل نیز با کمبود شدید نیرو مواجه است و پشتیبانی و راهبری لازم برای مناطق تحت مدیریت به اندازه کافی فراهم نیست.

۴ **شما در بهمن ۱۴۰۳ از ثبت حضور یوز در پناهگاه حیات‌وحش خوش‌بیلاق خبر دادید؛ موضوعی که پیش از آن کمتر در رسانه‌ها مطرح می‌شد. همان زمان اعلام کردید که قرار است برنامه‌های پایش در این منطقه اجرا شود. این برنامه‌ها به کجا رسید و چه نتایجی داشته است؟**

خوش‌بیلاق، با وجود فشارهایی که در سال‌های گذشته بر آن وارد شده، همچنان ظرفیت‌های زیستگاهی خود را حفظ کرده است. به نظر من، با اجرای یک برنامه منسجم و مشارکت مردم برای حفاظت پایدار می‌توان بخشی از ظرفیت‌های گذشته منطقه را دوباره احیا کرد.

حضور یوز در این منطقه در سال ۱۴۰۳ ثبت شده و همچنان احتمال حضور آن در خوش‌بیلاق وجود دارد. تعدادی دوربین تله‌ای تهیه و در اختیار منطقه قرار داده‌ایم تا پایش ادامه پیدا کند. همچنین موضوع پایش گوشت‌خواران و طعمه‌های یوز در خوش‌بیلاق در حال بررسی است.

خوش‌بیلاق یکی از قدیمی‌ترین و شناخته‌شده‌ترین مناطق کشور و دارای ظرفیت‌های بی‌نظیر است. لازم است سازمان حفاظت محیط‌زیست و جامعه محلی با تعامل و همکاری، به احیای این منطقه کمک کنند تا این منطقه که روزگاری به «سرزنگی ایران» معروف بود، دوباره به روزهای اوج خود نزدیک شود.

۵ **سال گذشته خبرنگاران محیط‌زیست از روند فنس‌کشی در محور عباس‌آباد، میامی‌با زندید کردند. اکنون با گذشت حدود یک سال، بخشی از تعهدات وزارت راه همچنان اجرا نشده و بخشی از فنس‌ها نیز در اثر سیلاب آسیب دیده‌اند. چرا ایمن‌سازی این کریدور همچنان به نتیجه نرسیده است؟ چرا فنس‌ها به گونه‌ای طراحی و اجرا نشدند که در برابر سیلاب مقاوم باشند؟ و اکنون زمان‌بندی مشخصی برای تکمیل این پروژه وجود دارد؟**

در بخش‌هایی از فنس‌کشی که در گذشته و سال گذشته انجام شده است، نواقضی وجود دارد که باید برطرف شود. در نقاطی که احتمال وقوع سیلاب وجود دارد، فنس باید به‌گونه‌ای اجرا شود که آسیب نبیند. سیلاب اخیر به بخشی از فنس‌ها آسیب زده است. در برخی نقاط نیز برخورد خودروهای سنگین با فنس باعث آسیب شده و گاهی مسیرهای عبور احتمالی یوز

در زیرپل‌ها مسدود شده است. پیش از اجرای پایش اخیر، محیط‌بانان منطقه بخش‌هایی از مسیر را بررسی کردند و نقاط دارای بیشترین نقص، از جمله موارد ناشی از کم‌کاری پیمانکار مشخص شد. پروژه فنس‌کشی سال گذشته هنوز تحویل قطعی نشده و در مرحله تحویل موقت است. بنابراین، تلاش می‌کنیم نواقض از طریق پیمانکار برطرف شود.

با این حال، ایمن‌سازی جاده صرفاً به فنس‌کشی محدود نمی‌شود. بسته به شرایط هر نقطه، ممکن است فنس، خاکریز، کانال، روشنایی یا محدودیت سرعت لازم باشد. مهم‌تر از همه، باید مسیر یوز بر یا احداث روگذرها و زیرگذرهای استاندارد

ایمن شود. متأسفانه وزارت راه بخشی از فنس‌کشی را که در تعهدش بوده، به‌صورت جزئی آغاز کرده است، اما این پروژه هنوز به سرانجام نرسیده و اگر پیگیری نشود، بعید است بخش باقی‌مانده آن به‌زودی تکمیل شود.

۶ **سال گذشته پویش «جاده امن» با استقبال خوبی از سوی داوطلبان همراه شد. برنامه شما برای کاهش تلفات جاده‌ای یوز و ایمن‌سازی این محور، فراتر از برگزاری پویش‌ها و مناسبتهای مقطعی چیست؟**

راهبرد اصلی ایمن‌سازی جاده، اجرای مجموعه‌ای از اقدامات به‌صورت ترکیبی است. یعنی باید فنس‌کشی در نقاط ضروری، احداث خاکریز و کانال، اعمال محدودیت سرعت، ایجاد روشنایی و احداث روگذرها و زیرگذرهای استاندارد، به‌طور هم‌زمان انجام شود. پایش‌های جاده‌ای که با حضور داوطلبان و همکاری محیط‌بانان در زمان افزایش تردد، مانند تعطیلات نوروز و مناسبت‌های مذهبی، انجام می‌شود، اقدامی موقت و فُسکن است و نمی‌تواند جایگزین ایمن‌سازی کامل جاده شود.

در حدود ۵۰ سال گذشته، در محور عباس‌آباد، میامی، دست‌کم ۱۳ یوزپلنگ آسیایی بر اثر تصادف تلف شده‌اند. اقداماتی مانند ایجاد روشنایی، فنس‌کشی و اعمال محدودیت سرعت انجام شده است، اما این اقدامات باید تکمیل شوند. ایمنی واقعی زمانی محقق می‌شود که مسیر عبور یوز نیز با احداث روگذرها و زیرگذرهای استاندارد ایمن شود.

۷ **اگر بخواهید مهم‌ترین تهدیدهای امروز یوز آسیایی در استان سمنان را اولویت‌بندی کنید، این تهدیدها چه هستند؟ در میان تصادفات جاده‌ای، کاهش طعمه، خشکسالی، تعارض با دامداران، شتر و توسعه زیرساخت‌ها، کدام یک امروز بیشترین خطر را ایجاد کرده‌اند؟**

اصلی‌ترین تهدید یوز آسیایی در کل کشور نه فقط در استان سمنان، کمبود اعتبارات و کمبود شدید نیروی انسانی است. بقای یوز آسیایی در گرو تأمین منابع مالی و نیروی انسانی حل مسائل یوز، مهم‌ترین تهدیدها به‌ترتیب خشکسالی، کاهش طعمه و تصادفات جاده‌ای هستند و پس از آن، شتر و تعارض با دامداران قرار می‌گیرند.

اگر بتوانیم جابه‌جایی طعمه را انجام دهیم و منابع آب را تأمین کنیم، بخشی از مشکلات کاهش می‌یابد و سپس می‌توان با جدیت بیشتری به موضوع شتر پرداخت. البته مسئله شتر هم‌اکنون در دستور کار سازمان و ادارکل حفاظت محیط‌زیست استان سمنان قرار دارد.

۸ **یکی از وعده‌های شما اجرای برنامه «گاوپانگی» در جنگل ابر بود. با توجه به کمبود نیرو و محدودیت‌های موجود برای حضور کارشناسان و محیط‌بانان، آیا اجرای این برنامه همچنان در دستور کار قرار دارد؟**

گاوپانگی به‌صورت محدود توسط همکاران و نیروهای اجرایی شهرستان شاهرود در جنگل ابر انجام شد. امسال برنامه جدیدی داریم تا از ظرفیت کارشناسان، فعالان محیط‌زیست و محیط‌بانان استان‌های دیگر نیز برای اجرای این برنامه استفاده کنیم.

۹ **در حال حاضر چه تعداد پروژه توسط انجمن‌ها و مؤسسه‌های مردم‌نهاد محیط‌زیستی در استان سمنان در حال اجراست؟ این پروژه‌ها در چه مناطقی انجام می‌شوند؟**
در استان سمنان، هم در منطقه توران و هم در سطح استان، تشکل‌ها و مؤسسه‌های غیردولتی در حال فعالیت هستند. طرح‌های محیط‌زیستی، برنامه‌های تسهیل‌گری و مطالعات مختلفی در حال اجراست و چندین انجمن نیز در استان فعالیت می‌کنند. با این حال، شاید صحیح نباشد که من نام انجمن‌ها را بیاورم.

۱۰ **با توجه به محدودیت منابع مالی و انسانی، اگر قرار باشد طی دو یا سه سال آینده فقط سه اقدام در استان سمنان انجام شود، آن سه اقدام شامل کدام موارد می‌شوند؟**

مهم‌ترین اقدام، تأمین نیروی انسانی به هر شکل ممکن، چه در حوزه اجرا و چه در ستاد و سطح کارشناسی، است. کمبود و در برخی نقاط، نبود نیروی انسانی، یکی از اصلی‌ترین چالش‌های استان سمنان است.

دومین موضوع، تأمین منابع مالی برای حفاظت از یوز آسیایی است. با وجود اینکه بخشی از اعتبارات سازمان به یوز اختصاص می‌یابد، این اعتبارات در مقایسه با حجم چالش‌ها و مسائل موجود کافی نیست. برای بقای یوز آسیایی باید یک عزم جدی و یک حرکت ملی یا ستاد ملی شکل بگیرد.

موضوع سوم، بهبود شرایط کاری محیط‌بانان و نیروهای حفاظتی است. این موضوع شامل ساختمان‌هایی که در اختیار آن‌هاست، تا خودروها و موتورسیکلت‌ها، می‌شود. باید شرایطی فراهم شود که نیروهای حفاظتی برای انجام وظایف خود در مصیقه نباشند.

ایمن‌سازی جاده صرفاً

به فنس‌کشی محدود

نمی‌شود. بسته

به شرایط هر نقطه

ممکن است فنس

خاکریز، کانال، روشنایی

یا محدودیت سرعت

لازم باشد. مهم‌تر

از همه، باید مسیر عبور

یوز با احداث روگذرها

و زیرگذرهای استاندارد

ایمن شود

دارد. در نتیجه، در برخی نقاط، دودپوارهٔ متری درست در کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند. بر اساس اطلاعات آژانس کمرب و حفاظت مرزی آمریکا (CBP)، ۲۲۷ کیلومتر دیگر از این موانع در دست ساخت است و قرارداد ساخت ۲۵۰ کیلومتر دیگر نیز وادگذار شده که بخش مربوط به ارگانی پاپ نیز در میان آن‌ها است.

چنین ساخت‌وسازی معمولاً نیازمند مشورت‌های گسترده و انجام مطالعات مختلف برای رعایت قوانینی از جمله قانون حفاظت و بازگرداندن بقایای بومیان آمریکا، قانون گونه‌های در معرض خطر و قانون سیاست ملی محیط‌زیست است.

اما قانون Real ID مصوب سال ۲۰۰۵ به وزیر امنیت داخلی آمریکا اختیار می‌دهد این قوانین و بسیاری از قوانین دیگر را در پروژه‌های مرزی کنار بگذارد.

«وینونا لاسون یازی»، یکی از بزرگان جامعه اودهام و فعال اجتماعی، گفت اهمیت «آل وایپا» را نمی‌توان اغراق‌آمیز توصیف کرد. این منطقه از زمان‌های بسیار دور محل زندگی، گرده‌مان و برگزاری آیین‌های مرتبط با آب و مراسم مذهبی بوده است. او گفت طرح ساخت این موانع در سراسر منطقه «تهوع‌آور» است.

۱۱ **تلاش برای نجات لاک‌پشت‌ها و ماهی‌های نادر**
وزارت امنیت داخلی آمریکا در اواخر ماه مه، قراردادی را با شرکت «ساندت کانسترکشن» برای ساخت بخش جدید دیوار در ارگانی پاپ منعقد کرد. بر اساس اعلام این وزارتخانه، عملیات می‌تواند طر لحظه آغاز شود.

ساکنان محلی نیز پیمانکارانی را دیده‌اند که در حال نقشه‌برداری از محدوده و نصب پرچم‌ها و علائم دیگری بوده‌اند که نشان می‌دهد ساخت‌وساز ممکن است به‌زودی آغاز شود.

در دست ساخت است.

مزا گفت: «هم هرگز چیزی با این ابعاد ندیده‌ام. باورکردنی نیست.»

پژوهشگران، فعالان محیط‌زیست و رهبران جوامع بومی هشدار داده‌اند که این پروژه به این طبیعت شکننده و دورافتاده و جانورانی که در آن زندگی می‌کنند، آسیب‌های جبران‌ناپذیری وارد خواهد کرد. لیه جنوبی برکه تنها حدود ۵۸ متر با مرز سونورا فاصله دارد؛ بنابراین، احتمالاً بخشی از برکه در جریان استفاده از ماشین‌آلات سنگین برای ساخت مانع، تخریب خواهد شد.

حتی نزدیک‌تر به خط مرزی، گروهی از درختان کهوهر قرار دارد که بخشی از زیستگاه حیاتی تعیین‌شده فدرال برای لاک‌پشت‌گلی بشت و این حیوانات اغلب در آنجا نخب می‌زنند. احتمالاً این بخش نیز در جریان ساخت‌وساز از بین خواهد رفت.

«تاراهریس»، مدیر حفاظت و علوم در باغ‌وحش فینیکس، گفت ساخت دیوار دوم در این منطقه می‌تواند فاجعه‌بار باشد. او بیم دارد این پروژه آخرین زیستگاه باقی‌مانده چندین گونه در منطقه ارگانی

به گفته ساکنان محلی، مهاجرت غیرقانونی در منطقه ارگانی پاپ از سال ۲۰۲۳ تاکنون بسیار محدود بوده است. در سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴، ده‌ها هزار مهاجر که در جست‌وجوی زندگی بودند، از طریق دیوار وارد منطقه ارگانی پاپ شدند؛ موضوعی که نشان می‌دهد این مانع نمی‌تواند جلوی افرادی را که مصمم به عبور هستند، بگیرد.

اما پس از آنکه دولت بایدن محدودیت‌های شدیدی بر درخواست پناهندگی اعمال کرد، این ارقام تقریباً به صفر رسید. در حال حاضر ۵۴ کیلومتر مانع ثانویه در امتداد مرز آمریکا و مکزیک ساخته شده که بخش قابل‌توجهی از آن در آریزونا قرار

ا |

جهانی هگمتانه داشت و سال‌ها برای به نتیجه رسیدن این پروژه تلاش کرده بود، بلافاصله پس از ثبت جهانی کناره گذاشته شد و فرد دیگری جای او را گرفت. این تغییر مدیریت، به نظر من، تأثیر مستقیمی بر وضعیت هگمتانه گذاشت.»

او می‌گوید: «در دیریکه پس از ثبت جهانی مسئولیت این مجموعه را بر عهده گرفت، نگاه فرهنگی و برنامه مشخصی برای بهره‌گیری از ظرفیت‌های ثبت جهانی نداشت و همین مسئله باعث شد مجموعه عملاً در سکوت فرو رود. انتظار می‌رفت پس از ثبت جهانی، برنامه‌های متنوع فرهنگی، پژوهشی و گردشگری برای هگمتانه اجرا شود، اما نه تنها چنین اتفاقی نیفتاد، بلکه حتی بازتاب ثبت جهانی آن نیز در شهر دیده نشد و برنامه خاصی برگزار نشد.»

فعالیت‌های پیش از ثبت جهانی

زندی با اشاره به وضعیت گهمگانه پیش از ثبت جهانی می‌گوید: «پیش از آنکه این محوطه در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شود، گهمگانه به یکی از مهم‌ترین پایگاه‌های فرهنگی همدان تبدیل شده بود. بسیاری از نشست‌ها، کارگاه‌ها، آموزش، رویدادهای فرهنگی و برنامه‌های مرتبط با میراث فرهنگی در این مجموعه برگزار می‌شد و مردم ارتباط نزدیکی با آن داشتند، اما پس از ثبت جهانی، این روند متوقف شد و فعالیت‌های فرهنگی به شکل محسوس‌ی کاهش یافت؛ در حالی که انتظار می‌رفت ثبت جهانی، مشارکت اجتماعی و حضور مردم را تقویت کند.» او درباره مشکلات اقتصادی کسبه اطراف گهمگانه نیز می‌گوید: «اینکه برخی از مغازه‌داران این محدوده امروز با مشکلات معیشتی و کاهش مشتری روبه‌رو هستند، به‌دلیل آنکه نتیجه ثبت جهانی باشد. ناشی از نبود برنامه‌ریزی مناسب از سوی مدیریت شهری و ادراک کل میراث فرهنگی است. این دو مجموعه نتوانستند برای گهمگانه یک پست اقتصادی تعریف کنند تا کسبه و ساکنان اطراف محوطه نیز از مزایای ثبت جهانی بهره‌مند شوند.»

زندگی می‌افزاید؛ «اگر از همان ابتدا برنامه‌ریزی درستی انجام می‌شد، بخشی از واحدهای تجاری می‌توانستند فعالیت خود را متناسب با نیاز گردشگران تغییر دهند. برای مثال، فروشگاه‌های صنایع دستی، مراکز عرضه سوغات، رستوران‌ها، کافه‌ها و مراکز عرضه غذاهای سنتی می‌توانستند در این محدوده شکل بگیرند؛ همان اتفاقی که در بسیاری از محوطه‌های ثبت جهانی جهان رخ داده است. اما در همدان چنین اتفاقی ثبت‌اجرا نشد و به همین دلیل، فرصت اقتصادی ناشی از ثبت جهانی نیز از دست رفت.» به گفته او، این مسئله تنها به دو سال اخیر مربوط نیست. «از حدود سه دهه پیش که بحث آزادسازی عرصه‌های گه‌مانه‌ها و تهیه پرونده ثبت جهانی مطرح شد، مشخص بود که برای حفاظت از محوطه ثبت بخشی از املاک و متاثراتها واقع در عرصه اثر تملک شود، اما این روند هیچ‌گاه به‌طور کامل اجرا نشد.» او ادامه می‌دهد: «بسیاری از مغازه‌هایی که امروز با مشکل فعالیت روبه‌رو هستند، در محدوده عرصه محوطه‌های گه‌مانه قرار گرفته‌اند، بر اساس ضوابط حفاظتی، میراث فرهنگی باید این واحدها را به تدریج خریداری و به عرصه محوطه باستانی الحاق کند. اجرای این طرح، هم به حفاظت بهتر از هگ‌مانه کمک می‌کند و هم امکان سامان‌دهی این محدوده را فراهم می‌آورد.»

زندگی در ایران می‌گوید: «ثبت جهانی زمانی موفق خواهد بود که علاوه بر حفاظت از اثر، برای مدیریت آن، مشارکت مردم، رونق گردشگری و بهره‌مندی جامعه محلی نیز برنامه‌ریزی شود؛ موضوعی که به اعتقاد من، در دو سال گذشته آشکارا به یاد در هگ‌مانه مورد توجه قرار نگرفته است.»

An aerial photograph of a city, likely Lima, Peru, showing a large, circular, undeveloped area in the center, surrounded by dense urban development and mountains in the background. The central area appears to be a large, flat, brownish field or park. The surrounding city is densely packed with buildings and roads. In the background, there are large, rugged mountains under a clear blue sky.

است. اما مسائل اجتماعی کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد. در حالی که برای چنین پروژه‌هایی نه بودجه کافی اختصاص داده می‌شود، نه زمان نه برنامه‌ریزی مشخص؛ موضوعی که باعث شده پیوندهای ارتباطی و ارتباط جامعه محلی با میراث جهانی تضعیف شود.

۴ پیوند یونسکو بر مشارکت جامعه محلی

این کشنگیر میراث جهانی با اشاره به رویکرد یونسکو می‌گوید: «یونسکو هواره تأکید دارد که در حیطه‌های میراث جهانی که مردم در اطراف آن زندگی می‌کنند، باید شرایطی فراهم شود که جامعه محلی از مزایای ثبت جهانی بهره‌مند شود و احساس تعلق و ارتباط مثبتی با آن داشته باشد. فعالان میراث فرهنگی بارها این موضوع را به مدیران و مسئولان یادآوری کرده‌اند، اما همچنان مسائل اجتماعی در اولویت برنامه‌ریزی‌ها قرار ندارد و هیچ طرح محدودی که در این زمینه آغاز شده بود نیز متوقف شده است.»

او با اشاره به روند مثبت جهانی هکمتانه می‌گوید: «این پرونده سال‌ها در دست بررسی بوده و فرایند ثبت آن زمان زیادی به طول انجامید. پرونده‌های ثبت جهانی پیش از گزارش رفتن در فرایند فهرست قرار می‌گیرد، اما در حقیقت این را می‌تواند امتداد طرح در فهرست اصلی را پیدا کنند. کارشناسان یونسکو نیز در جریان ارزیابی، این‌ها را توفیق پرونده را اعلام می‌کنند.»

به گفته او، یکی از مهم‌ترین ایرادهای که به پیش از ثبت جهانی به پرونده «هکمتانه» مرکز تاریخی همدان «وارد شد، جایگاه سازمان‌های مردم‌داری و جامعه محلی در مدیریت این میراث جهانی بود. «کارشناسان یونسکو این پیرسش را مطرح کردند که شکل‌های مردمی و ساکنان محلی چه نقشی در حفاظت و مدیریت این اثر دارند و تا چه اندازه پرونده تصمیم‌گیری مشارکتی می‌کنند.»

او ادامه می‌دهد: «در آن زمان برای رفع این ایراد، وعده‌هایی در برابر تقویت مشارکت جامعه محلی و سازمان‌های مردم‌نهاد داده شد، اما در عمل اقدام مؤثری برای تحقق این وعده‌ها انجام نشد و همچنان این موضوع یکی از چالش‌های اصلی مدیریت محوطه جهانی هکمتانه به شمار می‌رود.»

اتفاق شاخصی پس از ثبت جهانی رخ نداد

به رونق گردشگری و جذب سرمایه در همدان منجر می‌شد؛
اتفاقی که هنوز رخ نداده است.

«حسین زندی»، شنگهر میراث فرهنگی استان همدان، با اشاره به دومین سالگرد ثبت جهانی هگمتانه می‌گوید: «ما هنوز گدشت و دود سدر ثبت جهانی این محوطه تاریخی، هنوز نمی‌توان از آثار ملموس این رویداد سخن گفت. ثبت جهانی معمولاً باید به افزایش اعتبار یک اثر و رونق گردشگری، جذب سرمایه، بهبود حفاظت و معرفی تیرای منجر شود، اما هگمتانه در این دو ساله از زمان ثبت جهانی بهره‌مند نشده و اتفاق خاصی در آن رخ نداده است.»

او می‌افزاید: «البته بخشی از این وضعیت به شرایط کلی کشور و منطقه بازمی‌گردد. جنگ، کاهش سرمایه‌های گردشگری و مشکلات سال‌های اخیر بر همه محوطه‌های تاریخی و موزه‌های کشور تأثیر گذاشته است. در مقاطعی نیز به‌سبب کمبودهای موجود، امکان سرمایه‌گذاری برای مدتی تعطیل و دوندگی‌ها و منجر به این وضعیت شده است.»

تغییر مدیریت؛ مهم ترین مشکل هگمتانه

زندگی ادامه می دهد: «با این حال، همه مشکلات رانمی توان به شرایط بیرونی نسبت داد. به اعتقاد من، یکی از مهم ترین عواملی که باعث شد هگمتانه پس از ثبت جهانی از ظرفیت های خود استفاده نکند، تغییر مدیریت پایگاه جهانی بود. محمدی منصور که نقش مهمی در تهیه پرونده و ثبت

مای این اثر جهانی است؛ زیرا حیات شهری
بیچ گاه گسسته نشده است.»

چالش‌های ثبت جهانی هگمتانه

ی ثبت جهانی هگمتانه، وضعیت کسبه
ست. مغازه‌ای در این باره می‌گوید: «ثبت»
مانند دیگر آثار جهانی که در دل بافت‌های
زند، چالش‌های خاص خود را نیز به همراه
ی از مهم‌ترین این چالش‌ها به خیابان
د؛ خیابانی که از قلب بازار تاریخی همدان
محوطه جهانی هگمتانه می‌رسد.»

از مشاغل مستقر در بازار تاریخی همدان شکل گرفته‌اند و ارتباطی با گردشگری، فروش آهن‌آلات، مصنوعات فلزی، و برخی مشاغل مشابه، تناسبی با فضای منطقه ثبت جهانی ندارند و بهتر است به تدریج بری‌های متناسب‌تر بدهند.»

جهانی هگمتانه، خیابان اکباتان به پیاده‌روها
 و خودروها در آن متوقف شد. اما اقدامات
 حفاظت از میراث ملی انجام شد، اما این
 که مشتریان سنتی آن‌ها شهروندان
 مسکنتی ایجاد کرد. در نتیجه، برای
 این شهروندان نیز ارتباطی به
 دین و دینداری نیست. این شهروندان نیز
 در چنین شرایطی، ثبوت جهانی به جای آنکه
 برای برخی از کسبه منجر شود، برای گروهی از
 کسبه منجر به نابودی آن‌ها شد. امروز بسیاری از مغازه‌های
 این شهر، به ویژه در ساعت‌های
 روزه، در حال تعطیل می‌روند این
 به یویا یا چای کافه، فروشگاه‌های
 شیرینی و شیرینی‌های دیگر تبدیل شده.

تحقق چنین تغییری نیازمند برنامه‌ریزی و دوستگاه‌های مسئول است. تغییر کاربری و ادغامی امکان‌پذیر نیست و شهرداری نیز تأمین منابع مالی، املاک را خریداری یا این‌رو، تغییر تدریجی مشاغل و ایجاد اسب با جایگاه جهانی هگمتانه، راهکاری هم به حفاظت از این میراث ارزشمند و هم منطقه کمک کند.»

ناربری واحدهای تجاری

سببه به‌سادگی نمی‌توانند تغییر کاربری بدهند. او می‌گوید: «یکی از مهم‌ترین مربوط به مالکیت و حق سرقتی است. رازهای قدیمی در اختیار مستأجرانی قرار سرقتی هستند و براساس قوانین موجود ملل برای آن‌ها به‌سادگی وجود ندارد. اگر ایبیط قانونی شغل خود را تغییر دهد، ممکن ملک را از اختیار او خارج کند.»

«: حتی اگر این مانع حقوقی هم وجود نداشت، غل به خودی خود فرایند ساده‌ای نیست. در حرفه‌ای مانند آهنگری فعالیت کرده، به کافه‌دار، فروشنده صنایع دستی یا فعال تبدیل شود. از سوی دیگر، بسیاری از کسبه‌ها و فعالان اقتصادی، به دلیل وابستگی به بازرگانی، با وجود اینکه فعالیت‌های مرتبط با گردشگری، با توجه به رونق آن، سودآور باشد.»

می‌دهد: «ورود افراد جدید برای
وکارهای متناسب با فضای گردشگری
بایستی رویه‌رو است. علاوه بر مشکلات
نیلی، بسیاری از این واحدها به مرمت و
بند و بودجه‌های مرمتی نیز به اندازه‌ای
در مدت کوتاهی وضعیت جدارها و
در مجموعه این عوامل باعث شده است
سكان این محدوده با میراث جهانی
و همراهی مطلوبی شکل نگیرد.»

انمندسازی جامعه محلی

به اینکه حدود دو سال پیش تلاش‌هایی برای بازار و جامعه محلی و بهره‌گیری از جهانی هگمتانه آغاز شد، می‌گوید: «مانیز» رژه‌ها مشارکت داشتیم، اما این برنامه‌ها به تغییر رویکرد برخی مدیران متوقف شد و در پی این برای حل مشکلات اجتماعی و اقتصادی به پیدا نکرد.»

۱۰. سامان‌دهی جدارها و ثبت جهانی آثار

A wide-angle photograph of the interior of the Temple of Bel at Palmyra. The most striking feature is the massive, ribbed concrete barrel-vaulted ceiling that spans the entire length of the structure. Below the roof, the ruins of the temple's foundations and lower walls are visible, constructed from large, light-colored stone blocks. The floor is uneven and covered with debris and rubble. In the background, a small, dark, rectangular opening or niche is visible at the far end of the temple. The lighting is somewhat dim, with a brighter area near the far end, highlighting the scale and architectural details of the ancient site.

— ۳ —

گزارش «پیام ما» از وضعیت حفاظت از میراث جهانی هگمتانه بدون همراهی بازار و مردم

«هگمتانه» میان حریم و معیشت

ضوابط حفاظتی، مشکلات مالکیت و سرقتی و نبود حمایت مالی، تغییر تدریجی مشاغل پیرامون محوطه جهانی رادشوار کرده است

اسال گذشته هگمتانه به‌عنوان بیست‌وهشتمین اثر ایران در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شد و امسال نیز گزارشی حفاظتی این محوطه تاریخی به تأیید یونسکو رسید؛ موضوعی که نشان می‌دهد حفاظت از این میراث سه‌هزارساله همچنان زیر ذره‌بین این سازمان قرار دارد. هگمتانه، پایتخت مادها و یکی از کهن‌ترین شهرهای زنده ایران، که یکی از مهم‌جایان ویژه در تاریخ ایران دارد، آثار شگنکار میراث فرهنگی معتقدان ثبت جهانی آن هنوز به روفه گنجینه‌ها، مشارکت جامعه محلی و شکوفایی اقتصادی این محدوده منتهی نشده است.

هگماتنه پاپتخت مادها بوده و از این منظر اهمیت ویتژا دارد. «بابک مغازه‌ای»، کشنگر میراث فرهنگی، درباره اهمیت ثبت جهانی این محوطه به «پیام ما» می‌گوید: «هگماتنه به‌عنوان پاپتخت دولت و تمدن ماد، جایگاه نویسنده‌ای در تاریخ ایران دارد و به همین دلیل می‌توان آن را نخستین و تنها اثر متعلق به دوره مادهاست که در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شده است».

به گفته او، پرونده ثبت جهانی هگمتانه تنها به محوطه باباستانی محدود نیست، بلکه «مرکز تاریخی همدان» را نیز دربر می‌گیرد؛ محدوده‌ای که بخش‌هایی از بازار و بافت تاریخی شهر را شامل می‌شود. «این ویژگی نشان‌دهنده تداوم حدود سه هزار سال سکونت و زندگی در همدان است؛ شهری که از هگمتانه باستان تا همدان امروز پیوسته محل زندگی انسان بوده است.»

او ادامه می‌دهد: «بسیاری از آثار ثبت جهانی ایران و جهان دیگر کارکرد زیستی ندارند و تنها به‌عنوان محوطه‌های تاریخی شناخته می‌شوند، اما هگمتانه ویژگی منحصربه‌فردی دارد؛ زیرا حیات شهری در آن طی سه هزار سال تداوم یافته است.»

مغازه‌ای با اشاره به تفاوت هگمتانه با برخی دیگر از آثار ثبت جهانی می‌گوید: «برای نمونه، در کنار تخت جمشید دیگر شهری به نام پارسه وجود ندارد. آن منطقه زمانی یکی از مراکز مهم تمدنی ایران بود، اما امروز حیات شهری در آن جریان ندارد؛ در حالی که همدان همچنان شهری زنده و ادامه تاریخی هگمتانه به شمار می‌رود.»

او زنده بودن را مهم‌ترین ویژگی هکمتانه می‌داند و می‌گوید: «برخلاف بسیاری از محوطه‌های ثبت جهانی، هکمتانه در قلب شهری زنده قرار گرفته است. برای نمونه، در کنار بیستون دیگر زیست انسانی به معنای واقعی وجود ندارد و تنها روستا یا شهر کوچکی در فاصله‌ای از محوطه قرار دارد، اما هکمتانه در مرکز همدان واقع شده و پیرامون آن همچنان بازار، سکونت، تجارت، رفت‌وآمد و زندگی روزمره جریان دارد. این تداوم زندگی در حدود سه هزار سال، یکی از

صبا رضایی ا

1. **Urgency**

[پایتخت مادها](#)

مرداد ۱۴۰۳ بود که پیرونده هگمتانه در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شد. امسال نیز حريم حفاظتی این محوطه به تصويب رسيد تا بيست و هشتمين اثر ثبت شده ايران در فهرست ميراث جهاني، از آسيب و تهديد هاي احتمالي مصون بماند.

در معرفی پرونده هگمتانه آمده است: «هگمتانه یا اکباتان، ویرانه‌های پایتخت مادها را در بر می‌گیرد. این شهر بعدها پایتخت باستانی هخامنشیان و اشکانیان نیز بود. حفاری‌های باستان‌شناسی تاکنون محدود بوده، اما یک دیوار دفاعی عظیم از خشت خام و یک پل، شهرهای شمرنیجی را در آن شناسایی شده است. هگمتانه در دامنه اوند در شهر همدان قرار دارد و

حدود سه هزار سال تداوم سکونت، یکی از کهن‌ترین شهرهای زنده جهان به شمار می‌رود. در این محوطه شواهد نادری از تمدن مادها در سده‌های هفتم و ششم پیش از میلاد به دست آمده است.

پیش از این «لیزیا ایزدی»، مدیرکل دفتر ثبت آثار تاریخی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، که همراه هیاتی برای شرکت در اجلاس جهانی یونسکو در بوسان حضور داشت، درباره گزارش حفاظتی هگمتانه به اینستاگرام (سال گذشته، پس از ثبت این هیئت هگمتانه، از ایران خواسته شد گزارش از اقدامات حفاظتی این محوطه تهیه و به یونسکو ارسال کند). این گزارش تهیه و ارسال شد و در اجلاس امسال نیز مورد پذیرش قرار گرفت. همچنین ایران موظف شد تا ۲۵ سپتامبر ۲۰۲۷ گزارش تکمیلی اقدامات انجام‌شده را مطابق همین چارچوب به یونسکو ارائه کند.

نوبت دوم	نوبت دوم	نوبت دوم	نوبت دوم
سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت اسناد و املاک استان سمنان	اداره کل ثبت اسناد و املاک استان سمنان	اداره کل ثبت اسناد و املاک استان سمنان	اداره کل ثبت اسناد و املاک استان سمنان
آگهی موضوع ماده ۳ قانون ۱۳ آیین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی برابر رای شماره ۴۵۴۶۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ مورخ ۱۴۰۵/۰۴/۱۷ هیات اول/ دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک شاهرود تصرفات مالکانه بلاعارض متقاضی آقای / خانم ندا لطفعلی زاده مهرآبادی فرزند احمد بشماره شناسنامه ۶۳۸۵ و کد ملی ۹۴۳۱۳۲۸۵ که قطعه باغ به مساحت ۳۳۳۴/۶۷ مترمربع قسمتی از پلاک ۴۱۷۵ فرعی از ۱ اصلی واقع در بخش ۳ شاهرود خریداری از مالکیت رسمی مشاعی محرز گردیده است.	آگهی موضوع ماده ۳ قانون ۱۳ آیین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی برابر رای شماره ۴۵۴۶۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ مورخ ۱۴۰۵/۰۴/۱۷ هیات اول/ دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک شاهرود تصرفات مالکانه بلاعارض متقاضی آقای / خانم ملیحه یارمحمدی فرزند محمد بشماره شناسنامه ۸۴۱۰۱ کد ملی ۹۵۱۳۲۶۹۸ که قطعه زمین مزبور به مساحت ۱۲۶ مترمربع قسمتی از پلاک ۷۰۹۸ فرعی از ۱ اصلی واقع در بخش ۳ شاهرود خریداری از مع الواسطه از محمدتقی ابراهیمی محرز گردیده است.	آگهی موضوع ماده ۳ قانون ۱۳ آیین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی برابر رای شماره ۴۵۴۶۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ مورخ ۱۴۰۵/۰۴/۱۳ هیات اول/ دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک شاهرود تصرفات مالکانه بلاعارض متقاضی آقای / خانم ملیحه یارمحمدی فرزند محمد بشماره شناسنامه ۸۴۱۰۱ کد ملی ۹۵۱۳۲۶۹۸ که قطعه زمین مزبور به مساحت ۱۲۶ مترمربع قسمتی از پلاک ۷۰۹۸ فرعی از ۱ اصلی واقع در بخش ۳ شاهرود خریداری از مع الواسطه از محمدتقی ابراهیمی محرز گردیده است.	آگهی موضوع ماده ۳ قانون ۱۳ آیین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی برابر رای شماره ۴۵۴۶۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ مورخ ۱۴۰۵/۰۴/۱۳ هیات اول/ دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک شاهرود تصرفات مالکانه بلاعارض متقاضی آقای / خانم ملیحه یارمحمدی فرزند محمد بشماره شناسنامه ۸۴۱۰۱ کد ملی ۹۵۱۳۲۶۹۸ که قطعه زمین مزبور به مساحت ۱۲۶ مترمربع قسمتی از پلاک ۷۰۹۸ فرعی از ۱ اصلی واقع در بخش ۳ شاهرود خریداری از مع الواسطه از محمدتقی ابراهیمی محرز گردیده است.
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۵/۰۴/۲۱ روز یکشنبه	تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۵/۰۴/۲۱ روز یکشنبه	تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۵/۰۴/۲۱ روز یکشنبه	تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۵/۰۴/۲۱ روز یکشنبه
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۵/۰۵/۰۴ روز یکشنبه	تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۵/۰۵/۰۴ روز یکشنبه	تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۵/۰۵/۰۴ روز یکشنبه	تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۵/۰۵/۰۴ روز یکشنبه
رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان شاهرود	رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان شاهرود	رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان شاهرود	رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان شاهرود
از طرف محمد علی یارمحمدی - معاون ثبت	از طرف محمد علی یارمحمدی - معاون ثبت	از طرف محمد علی یارمحمدی - معاون ثبت	از طرف محمد علی یارمحمدی - معاون ثبت
شناسه آگهی: ۲۲۳۳۶۴۴	شناسه آگهی: ۲۲۳۳۶۴۴	شناسه آگهی: ۲۲۳۳۶۴۴	شناسه آگهی: ۲۲۳۳۶۴۴

[illegible]

